

به نام خدا

تبادل در ترجمه

(از دیدگاه منظور شناسی)

مؤلف: آسیه سیفی

سرشناسه	: سیفی، آسیه، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: تعادل در ترجمه (از دیدگاه منظورشناسی) / مولف آسیه سیفی.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ ص: جدول.
شابک	: 978-622-02-3122-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۱ - ۱۰۷.
موضوع	: ترجمه
	: Translating and interpreting
رده بندی کنگره	: ۳۰۶P
رده بندی دیویی	: ۰۲/۴۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۱۹۷۷۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

تعادل در ترجمه (از دیدگاه منظورشناسی)

مؤلف: آسیه سیفی
صفحه آرا: لیلا وطن خواه
طراح جلد: شکوبا حاجی عسکرلی
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص
قطع: وزیری
شمارگان: ۲۰۰
شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۱۲۲-۶
قیمت: ۸۵۰۰۰ تومان
چاپ و نشر: نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

Instagram: entesharatnorouzi

Phone: ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۵

Website: www.entesharate-noruzi.com

Email: entesharate.noruzi@gmail.com

فهرست

۶	 مقدمه
۹	 فصل اول: منظورشناسی و مطالعات ترجمه
۹	 ۱. منظور شناسی
۹	 ۱-۱. مقدمات
۱۱	 ۱-۲. تعاریف منظور شناسی
۱۷	 ۱-۳. منظور شناسی و ترجمه
۱۹	 ۱-۴. مطالعات ترجمه
۲۱	 فصل دوم: پیشینه تعادل در ترجمه
۲۱	 ۲. نگاهی اجمالی به تاریخ تعادل در ترجمه
۲۳	 ۲-۱. ترجمه و مفهوم تعادل در جهان اسلام
۲۶	 ۲-۲. تعادل در ترجمه در غرب
۲۶	 ۲-۲-۱. دهه ۱۹۵۰
۲۶	 ۲-۲-۱-۱. وینی و داربلنت
۲۸	 ۲-۲-۲. یاکوبسون
۳۰	 ۲-۲-۲. دهه ۱۹۶۰
۳۰	 ۲-۲-۲-۱. نایدا
۳۲	 ۲-۲-۲-۱-۲. دو جهت گیری اصلی در ترجمه
۳۳	 ۲-۲-۲-۲. کتفورد
۳۵	 ۲-۲-۳. دهه ۱۹۷۰
۳۵	 ۲-۲-۳-۱. کولر
۳۹	 ۲-۲-۳-۲. توری
۴۱	 ۲-۲-۳-۳. هوس
۴۲	 ۲-۲-۴. کارکردگرایی
۴۲	 ۲-۲-۴-۱. کاتارینا رایس
۴۳	 ۲-۲-۴-۱. هانس ورمیر
۴۵	 ۲-۲-۴-۳. هولتز منتری
۴۵	 ۲-۲-۴. دهه ۱۹۸۰
۴۵	 ۲-۲-۴-۱. نیومارک
۴۸	 ۲-۲-۴-۲. لارسن

۴۹	 ۵-۲-۲ دهه ۱۹۹۰
۵۰	 ۱-۵-۲-۲ بیکر
۵۲	 ۶-۲-۲ قرن بیستم
۵۳	 فصل سوم: واژگان و تعادل در ترجمه
۵۳	 ۱-۳ تعادل در سطح واژه
۵۴	 ۳-۱-۱ حوزه های معنایی و گروه های واژگانی
۵۵	 ۳-۱-۲ عدم تعادل در سطح واژه و راهکار های معمول برای مواجهه با آن
۵۵	 ۳-۱-۲-۱ مشکلات معمول در زمینه عدم تعادل در سطح واژه :
۵۷	 ۳-۲ تعادل در سطوح بالاتر از واژه
۵۷	 ۳-۲-۱ با هم آیی
۵۸	 ۳-۱-۲-۱ معنی با هم آیی
۵۸	 ۳-۲-۱ بعضی مشکلات باهم آیی ها در ترجمه
۵۸	 ۳-۲-۱-۳ انتخاب بین دقت و طبیعی بودن در ترجمه با هم آیی ها
۵۸	 ۳-۲-۲ اصطلاحات و عبارات زبانی ثابت
۵۹	 ۳-۲-۲-۱ ترجمه اصطلاحات
۵۹	 ۳-۲-۲-۲ دشواری های ترجمه اصطلاحات
۶۰	 ۳-۲-۲-۳ راهکار های ترجمه اصطلاحات
۶۱	 فصل چهارم: تعادل در ترجمه در سطح متن و نحو
۶۱	 ۴-۱ تعادل دستوری
۶۱	 ۴-۱-۱ مقولات دستوری و واژگانی
۶۱	 ۴-۱-۱-۱ صرف
۶۲	 ۴-۱-۱-۲ نحو
۶۲	 ۴-۱-۲ تنوع مقولات دستوری در زبان ها
۶۳	 ۴-۲ تعادل متنی
۶۳	 ۴-۲-۱ ساخت موضوعی
۶۴	 ۴-۲-۱-۱ ساخت موضوعی زنجیره های نشاندار و بی نشان
۶۵	 ۴-۲-۲ ساخت اطلاع : کهنه و نو
۶۷	 ۴-۲-۲-۱ ناهماهنگی ترتیب واژگان و کارکرد ارتباطی : مشکلی در ترجمه
۶۷	 ۴-۲-۳ انسجام

۷۱	فصل پنجم: تعادل در سطح منظورشناختی
۷۱	۵. تعادل منظورشناختی
۷۱	۵-۱. پیوستگی
۷۱	۵-۱-۱. انسجام در مقابل پیوستگی
۷۳	۵-۱-۱. پیوستگی و بزرگی متن است یا موقعیت ؟
۷۵	۵-۲. پیوستگی و روند تعبیر : معانی ضمنی
۸۱	۵-۳. پیوستگی ، معانی ضمنی و راهکارهای ترجمه
۸۱	۵-۳-۱. معانی قراردادی واژه ها و ساختارها و تشخیص مصادیق آن ها
۸۳	۵-۳-۲. تشخیص دیگر ارجاعات در متن
۸۵	۵-۳-۳. اصل همکاری گرایش و شرط های آن
۸۹	۵-۳-۴. بافت پاره گفتار
۹۵	۵-۳-۵. دیگر عوامل دانش پس زمینه ای
۱۰۲	کتابنامه فارسی
۱۰۴	کتابنامه انگلیسی

مقدمه

تعالل^۱ همواره به عنوان یکی از مهم ترین موضوعات نظریه ترجمه که بیشترین بحث ها را به خود اختصاص داده مورد توجه بوده است (چسترمن^۲، ۱۹۹۷). کتفورد^۳ (۱۹۶۵: ۲۱) نیز تعادل یعنی تعریف ماهیت و شرایط تعادل در ترجمه را مشکل اساسی نظریه ترجمه می داند. تعادل تنها مفهومی نظری نیست بلکه مسأله اصلی در روند ترجمه پیدا کردن معادل های ترجمه ای است. بدین ترتیب تعریف تعادل در رابطه مستقیم با تعریف ترجمه است. مفهوم تعادل از جنبه های متفاوت نحوی، معنایی، کاربردی و... قابل بررسی است و در این میان دیدگاه کاربردشناسی^۴ به تعادل از جدیدترین رویکردهاست. اگر ترجمه را شاخه ای از زبانشناسی تطبیقی^۵ بدانیم باید به این سؤال پاسخ دهیم که چه نوع از مطالعات تطبیقی می تواند پایه ای در امر ترجمه باشد. باید گفت نظام زبانی تطبیقی که بتواند این مسئولیت را به عهده بگیرد تا بحال پیشنهاد نشده است. بنظر می رسد باید اندکی از نظام زبانی فاصله گرفت و به واقعیت نظر انداخت. به این علت که واقعیت در ترجمه نه تنها در زبان بلکه در شرایط و متن کد گزاری شده است. از طرفی متن را نمی توان به عنوان پدیده ای استاندارد زبان در نظر گرفت (ایده ای که هنوز در کلاسهای ترجمه عملی موقعیت غالب را دارد). بلکه باید متن را بازنمایی زبانی از قصد و نیت نویسنده دانست که با آنچه مترجم بعنوان خواننده درک می کند مطابقت دارد و تمامیتی است که توسط او برای خوانش در فرهنگ دیگر باز آفرینی می شود.

بسیار پیش آمده که با خوانندگانی مواجه می شویم که عقیده دارند متن ترجمه شده در مقایسه با متن اصلی نامفهوم است. اگرچه ممکن است ادعا شود این امر ناشی از فقدان دانش مشترک زبانی در ایجاد ارتباط است اما این تنها مانع ایجاد ارتباط نیست. ارتباط مؤثر بر پایه معیارهای بسیاری شکل می گیرد که دانش زبانی مشترک تنها یکی از آن ها است. شاید بتوان یکی از جنبه هایی را که در ایجاد ارتباط مؤثر نقش اساسی دارد اصول کاربردشناختی و نقش آن ها در ایجاد تعادل در ترجمه دانست.

^۱-equivalence

^۲-Chesterman

^۳-Catford

^۴- pragmatics

^۵- comparative linguistics

عدم فهم متن اگر به جنبه های صوری و معنایی مربوط نشود به علت نادیده گرفتن قراردادهای استفاده از زبان و بطور خاص تر ارتباط بین انسجام^۱ و پیوستگی است. ویدوسن^۲ معتقد است این دو اصل به هم مربوط هستند و بازنماییهای متفاوت از محتوای گزاره ای^۳ یکسان تحت تأثیر این دو اصل صورت می گیرد. در این میان متنی که پیوستگی بیشتری دارد بر دیگر متون برتری دارد.

پیوستگی ارتباط میان اجزای متن است که بر مبنای عواملی بیرون از متن حاصل می شود. این عوامل در پیش فرض^۴، زمینه قبلی و به طور کلی اصل همکاری^۵ گرایس قرار دارد. (صلح جو، ۱۳۷۰: ۲۵). با توجه به اهمیت اصل همکاری به عنوان عامل مؤثر در ایجاد پیوستگی در متن، در این پژوهش سعی بر این است تا کارکرد و نقش چند شرط از این اصل (کمیت، تناسب یا ارتباط، شیوه بیان یا روش) با مقابله چند ترجمه از یک اثر به صورت عملی در ترجمه بررسی شود.

www.ketab.ir

^۱ - cohesion

^۲ - Widdowson

^۳ - propositional content

^۴ - presupposition

4- cooperative principle

5-Grice